

Uusi päätoimittaja:

”Haluamme pysyä hoitosuosituksen kansainvälisten menetelmien kehitystyössä mukana”

LT, terveydenhuollon erikoislääkäri Raija Sipilä on työskennellyt Käypä hoito -suositusten parissa 15 vuotta. Nyt näkökulma tekemiseen muuttuu – toimituspäällikön pesti vaihtui kesällä 2024 päätoimittajan vastuisiin Jorma Komulaisen siirryttyä eläkkeelle.

Mikä Käyvässä hoidossa tulee muuttumaan?

”Aiemmat päätoimittajat ovat tehneet upeaa työtä, jonka pohjalta on hyvä rakentaa! Panostamme toimitukselliseen työhön ja tavoitteenani on, että pystymme keventämään hoitosuositusryhmien työtaakkaa. Lisäksi olemme jo pitkään kysyneet asioita, jotka ovat nyt käynnistyneet.”

Muutokset liittyvät hoitosuosituksen ajantasaisuuden parantamiseen ja kansainvälisten GRADE-menetelmien johdonmukaiseen hyödyntämiseen.

Lisäksi Sipilän tavoitteena on suoristaa hoitosuositustyön kiharaisia prosesseja.

”Pohdimme jatkossa esimerkiksi, kuinka monta tarkastuskierrosta on todella tarpeen. Tavoitteena on työn sujuva eteneminen ilman liiallista edestakaisin pallottelua.”

Sipilä kuitenkin arvioi, että epävarmuus rahoituksesta tulee vaikeuttamaan toiminnan kehittämistä ja johtamista.

Viime talvena hoitosuositusväki sai iloisen joululahjan, kun

Raija Sipilä pyrkii keventämään hoitosuositusryhmien työtaakkaa ja suoristamaan Käyvän hoidon kiharaisia prosesseja.

Käyvän hoidon valtionavustus kasvoi merkittävästi. Syksyn talousarvioesityksen perusteella samaa summaa ei ole luvassa ensi vuodeksi.

”Käypä hoito -suositukset ovat laadukkaita. Kansainvälisiä hoitosuosituksen laatimismenetelmiä kehitetään jatkuvasti – haluamme

ehdottomasti pysyä tässä kehityksessä mukana. Vakaa ja riittävä rahoitus takaa laadun myös jatkossa.”

Sipilän mukaan jo päättynyt *Potilaat mukaan* -kehityshanke on oiva esimerkki siitä, miten Käyvän hoidon tulee jatkossakin pysyä kansainvälisen kehityksen

kelkassa. Hankkeessa tutustuttiin muualla toteutettuihin malleihin, ja selvitettiin, miten potilaat voidaan ottaa mukaan hoitosuositus-työhön.

Esimerkkien pohjalta hankkeessa kehitettiin onnistuneita suomalaisia sovelluksia. Niistä merkittävien, hoitosuosituksen laatimiseen osallistuvat potilasviiteryhvät jäivät pysyväksi osaksi toimintaa.

”Potilaiden osallisuus on yksi viime vuosien merkittävimmistä kehitysaskelista. Olimme tässä asiassa vuosia muita maita jäljessä. Olen ylpeä, että löysimme meille hyvät tavat toimia.”

Syväritekijästä toimituspäälliköksi ja lopulta päätoimittajaksi

Käyvän hoidon ja Raija Sipilän välinen yhteys syntyi jo opiskeluvuosina. Historia kulkeutuu 1990-luvun loppupuolelle ja Meilahden kampuksen lounaspöytään, jossa lääkisopiskelija ja myöhemmin päätoimittajana työskennellyt **Eeva Ketola** kohtasivat sattumalta.

”Eeva kertoi kehittämisen ja tutkimusprojektistaan, johon hän kaipasi syväreiden tekijää. Kiinnostuin mahdollisuudesta ja päädyin väitöskirjatutkijaksi hoitosuosituksen käyttöönottoa kehittävään hankkeeseen. Myöhemmin kuulin Eevalta uudesta toimituspäällikön pestistä. Hain työtä ja tulinkin valituksi.”

Sipilä on työskennellyt Käyvän

hoidon parissa jo pitkään; jatkuva uuden opettelu ja oman alansa huippuasiantuntijoiden tapaaminen innostavat edelleen ja motivoivat jatkamaan.

Työvuosilta mieleen on jäänyt ensimmäinen hoitosuositusryhmä, *Eturauhasen hyvänlaatuisen liikakasvu*, jossa Sipilä toimi Käypä hoito -toimittajana. Työryhmän ensitapaaminen jännitti – mutta turhaan.

”Jokainen ryhmä on omanlaisensa. Niissä on hyvä tunnelma ja mielenkiintoisia keskusteluja. Toinen mieleeni jäänyt suositus on *Käden ja kyynärvarren rasitus-sairaudet*, jonka laatimiseen osallistui ensimmäisen kerran myös potilaiden edustaja. Tämäkin jännitti. Ja jälleen turhaan.”

Minkä yleisen hoitosuositus-työhön liittyvän väärinkäsityksen hän haluaisi kumota?

”Ei pidä paikkaansa, että hoitosuosituksen laatimisessa voidaan käyttää vain satunnaistettuja kontrolloituja tutkimuksia (RCT). On totta, että RCT on standardi muun muassa hoidon tehon osoittamiseen. Muitakin tutkimustyyppäjä voidaan käyttää riippuen kysymyksistä, joihin ollaan vastaamassa”, Sipilä toteaa.

Kohti vastuullisuus- näkökulmia ja käyttäjä- ystävällisempää muotoa

Raija Sipilä uskoo, että tulevaisuudessa Käypä hoito -suositukset ovat napakampia ja käyttäjäystävällisempiä.

”Toivottavaa on, että hoitosuosituksen kylkeen lisätään työkaluja, jotka auttavat lääkäreitä keskustelemaan potilaan kanssa hoitopäätöksistä.”

Hän ennustaa, että keskeisimmät tulevaisuuden trendit liittyvät vastuullisuuteen, oikeudenmukaisuuteen ja kestävyYTEEN.

”Nämä teemat ovat olleet näkyviä alamme kongresseissa muutaman vuoden ajan. Terveystieteidenhuollossa tulee tehdä asioita, jotka ovat vaikuttavia, mutta myös oikeudenmukaisia ja kestävä kehitystä tukevia. Kenties tulevaisuudessa myös Käypä hoito -suosituksissa pohditaan entistä tarkemmin, miten voimme välttää kuormittamasta ympäristöä.”

Myös tekoälyn kehitys muovaa hoitosuosituksen laatimista. Tällä hetkellä sen käyttöä testaillaan tiedonhaussa. Jatkossa tekoäly auttaa esimerkiksi artikkelien vetojen tekemisessä. Artikkelien kriittinen arviointi jää kuitenkin aina ihmisen tehtäväksi.

”Suhtaudun tekoälyn kiinnostuneesti, mutta vielä varauksella. Seurailemme ja katsomme, mitä kaikkea tulevaisuus tuo tullessaan.” ■

Kuva: JUKKA RAPO
Teksti: NIINA MYLLYS